

College voor Toetsen en Examens

CONCEPTSYLLABUS ARABISCHE TAAL EN CULTUUR

VWO

Versie 1, september 2026

Inhoud

1	VOORWOORD	3
2	LEESWIJZER	4
2.1	DOMEIN A COMMUNICATIE	4
2.2	DOMEIN C CULTUURBEWUSTZIJN	4
2.3	ERK-TABELLEN PER TAAL	5
3	(SUB)DOMEINEN IN HET CENTRAAL EXAMEN	6
4	SPECIFICATIES BIJ DE IN HET CENTRAAL EXAMEN TE TOETSEN (SUB)DOMEINEN ARABISCHE TAAL EN CULTUUR VWO	7
4.1	DOMEIN A COMMUNICATIE	7
4.2	DOMEIN C CULTUURBEWUSTZIJN	8

CONCEPT

1 VOORWOORD

De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) stelt voor de bovenbouw van het voortgezet onderwijs examenprogramma's vast. Een examenprogramma wordt afgesloten met een eindexamen, bestaande uit een schoolexamen en een centraal examen. In het examenprogramma zijn de exameneenheden aangewezen voor toetsing in het centraal examen: het CE-deel van het examenprogramma.

Het College voor Toetsen en Examens (CvTE) specificeert in een syllabus het deel van een examenprogramma dat voor het *centraal* examen is aangewezen. Een syllabus bevat géén specificatie van de inhoud voor het *schoolexamen*. Informatie over het schoolexamen is te vinden in handreikingen van Stichting Leerplanontwikkeling (SLO).

Het doel van een syllabus is om een leraar in staat te stellen zich een goed beeld te vormen van wat er in het centraal examen kan worden bevraagd. Een syllabus is ook een hulpmiddel voor kandidaten die zichzelf op een centraal examen voorbereiden, bijvoorbeeld voor het doen van een staatsexamen. Een syllabus is geen volledig gesloten en afgebakende beschrijving van alles wat op een centraal examen zou kunnen voorkomen. Het is mogelijk, al zal dat maar in beperkte mate voorkomen, dat op een centraal examen iets aan de orde komt dat niet met zo veel woorden in de syllabus is benoemd, maar logischerwijs in het verlengde daarvan ligt.

Voor elk afzonderlijk examenjaar stelt het CvTE syllabi vast. Dat gebeurt twee jaar vóór de afname van de betreffende centrale examens. Wijzigingen in een syllabus ten opzichte van het voorgaande examenjaar zijn geel gemarkeerd. In een enkel geval kan een al vastgestelde syllabus nog worden aangepast, bijvoorbeeld als een daarin beschreven gegeven feitelijk is veranderd. In de Septembermededeling voorafgaand aan het centraal examen is aangegeven of een syllabus is aangepast.

Het CvTE publiceert de syllabi op examenblad.nl, de officiële website voor de centrale examens in het voortgezet onderwijs.

Opmerkingen over syllabi kun je doorgeven via het [contactformulier](#).

De voorzitter van het College voor Toetsen en Examens,
Drs. J.H (John) van der Vegt MPM

2 LEESWIJZER

In de syllabi worden de onderdelen van het examenprogramma die aan het centraal examen zijn toegewezen gespecificeerd. Elke eindterm is ontwikkeld vanuit de volgende opbouw: doelzin, 'het gaat hierbij om' en 'te denken valt aan'. De doelzin en 'het gaat hierbij om' zijn vastgelegd in de ministeriële regeling en daarmee uitgangspunt voor de syllabus. De 'te denken valt aan' valt weg en hiervoor komt waar nodig een specificatie in de plaats. Elke eindterm is toegewezen aan het centraal examen (CE), het schoolexamen (SE) of aan beide (CE/SE). In de syllabi worden specificaties toegevoegd aan de onderdelen die aan het CE of aan CE/SE zijn toegewezen, maar alleen indien nodig. Voor het centraal examen zijn zowel de doelzin, 'het gaat hierbij om' en de specificatie het uitgangspunt. De specificatie kan niet los hiervan worden gelezen. Om deze reden zijn de doelzin en 'het gaat hierbij om' ook opgenomen in de syllabi.

In het centraal examen worden onderdelen uit de drie domeinen A communicatie, B taalbewustzijn en C cultuurbewustzijn in samenhang getoetst. Onderwerpen binnen de domeinen B taalbewustzijn en C cultuurbewustzijn komen aan bod in bronnen en taken binnen domein A. Er zal geen specifieke kennis over bepaalde thema's of onderwerpen binnen domeinen B en C worden verondersteld.

Daarnaast zijn de eindtermen van domein A communicatie afgestemd op het ERK. Tijdens het centraal examen laten kandidaten zien of zij het minimaal vereiste ERK-niveau voor receptieve vaardigheden beheersen.

Door deze domeinen in samenhang te toetsen, streeft het centraal examen ernaar dat kandidaten kunnen demonstreren dat zij de vaardigheden uit domein A in combinatie met de inhouden van domeinen B en C op een evenwichtige manier beheersen.

De bovengenoemde domeinen A, B, en C komen op de volgende wijze aan bod binnen het centraal examen:

2.1 DOMEIN A COMMUNICATIE

Domein A communicatie is gericht op taal- en informatievaardigheden. Voor het slagen van de communicatie is daarbij het bewust omgaan met talige en culturele aspecten onmisbaar.

Uit domein A communicatie is subdomein A2, receptie, toegewezen aan het centraal examen. In het centraal examen wordt dit domein in combinatie met bronnen en taken die putten uit inhouden binnen de domeinen B Taalbewustzijn en C Cultuurbewustzijn getoetst.

Het centraal examen toetst:

- in hoeverre de leerling begrip toont van auditieve en audiovisuele bronnen in de doeltaal,
- in hoeverre de leerling begrip toont van schriftelijke bronnen in de doeltaal,
- in hoeverre de leerling in staat is om doelgericht informatie te werven uit diverse bronnen in de doeltaal.

2.2 DOMEIN C CULTUURBEWUSTZIJN

Domein C cultuurbewustzijn is gericht op hoe cultuur centraal staat in communicatie en taalverwerving. In het centraal examen moeten kandidaten informatie geworteld in verschillende culturele contexten begrijpen en interpreteren.

Uit domein C cultuurbewustzijn is een aantal inhouden uit de eindterm "inzicht in fictie" toegewezen aan het centraal examen. Binnen subdomein C2 is een aantal inhouden uit de eindterm "cultuurgebonden aspecten in bronnen" toegewezen aan het centraal examen. Het centraal examen toetst inzicht in en/of het analyseren van:

- de inhoud en context van fictie,

- cultuurgebonden aspecten in bronnen.

2.3 ERK-TABELLEN PER TAAL

De minimaal vereiste ERK-beheersingsniveaus verschillen per taal en schoolsoort en zijn opgenomen in onderstaande tabellen.

Arabisch	vmbo-bb	vmbo-kb	vmbo-gl/tl	havo	vwo
Luisteren	A1	A1	A2	A2+	B1
Lezen	A1	A1	A2	A2+	B1

Russisch	havo	vwo
Luisteren	A2+	B1
Lezen	A2+	B1

Turks	vmbo-bb	vmbo-kb	vmbo-gl/tl	havo	vwo
Luisteren	A1	A1	A2	A2+	B1
Lezen	A1	A1	A2	A2+	B1

3 (SUB)DOMEINEN IN HET CENTRAAL EXAMEN

Domeinindeling	Titel (sub) domein	Toewijzing SE-CE	
		SE	CE
Domein A - Communicatie			
Subdomein A1	Rijke ervaringen met taal	X	
Subdomein A2	Receptie		X
Subdomein A3	Productie en interactie	X	
Domein B – Taalbewustzijn			
Subdomein B1	Taal als fenomeen	X	
Subdomein B2	Taal en individu	X	
Domein C - Cultuurbewustzijn			
Subdomein C1	Cultuur in fictie	X	X
Subdomein C2	Cultuur in de maatschappij	X	X

4 SPECIFICATIES BIJ DE IN HET CENTRAAL EXAMEN TE TOETSEN (SUB)DOMEINEN ARABISCHE TAAL EN CULTUUR VWO

4.1 DOMEIN A COMMUNICATIE

Eindterm 3 [3]

De kandidaat toont begrip van de inhoud van auditieve en audiovisuele bronnen in de Arabische taal. (B)

Het gaat hierbij om:

- duidelijk opgestelde en helder gearticuleerde multimediale bronnen, uitgesproken door sprekers met verschillende variëteiten van het Arabisch;
- vertrouwde onderwerpen;
- herkennen van taalconventies;
- herkennen en uitleggen van houdingen, standpunten en cultuuruitingen;
- overbrengen van algemene en gedetailleerde informatie uit de bronnen.

Specificaties:

- 'Bron' is de oorsprong van data of informatie, inclusief de maker en de manier waarop die wordt aangeboden.
- De 'verschillende variëteiten' moeten duidelijk te herleiden zijn tot het Modern Standaard Arabisch.
- 'Multimediaal' betekent het gebruiken van verschillende media. Bijvoorbeeld kranten, tijdschriften, boeken, posters, fotografie, televisie, films, video's, games internet en sociale media.
- 'Taalconventies' zijn wat men in een bepaalde context gebruikelijk en passend taalgebruik vindt.
- 'Cultuuruitingen' zijn de manieren waarop een samenleving of groep haar waarden, normen, ideeën, tradities, omgangsvormen en creativiteit tot uitdrukking brengt, bijvoorbeeld met kunst, muziek, literatuur, architectuur, rituelen en gebruiken.
- 'Overbrengen' is het aantonen van begrip door handelingen die zijn afgestemd op het doel en de ontvanger van de boodschap.

Eindterm 4 [4]

De kandidaat toont begrip van de inhoud van schriftelijke bronnen in de Arabische taal. (B)

Het gaat hierbij om:

- eenduidige teksten met een heldere structuur, van verschillende soorten en met verschillende doelen;
- vertrouwde onderwerpen;
- herkennen van taalconventies;
- herkennen en uitleggen van houdingen, standpunten en cultuuruitingen;
- overbrengen van algemene en gedetailleerde informatie uit de bronnen.

Specificaties:

- 'Tekst' betekent hier elke vorm van schriftelijke communicatie die ideeën, ervaringen, gedachten, gevoelens, meningen en informatie door middel van taal weergeeft.
- 'Bron' is de oorsprong van data of informatie, inclusief de maker en de manier waarop die wordt aangeboden.
- 'Taalconventies' zijn wat men in een bepaalde context gebruikelijk en passend taalgebruik vindt.

- 'Cultuuruitingen' zijn de manieren waarop een samenleving of groep haar waarden, normen, ideeën, tradities, omgangsvormen en creativiteit tot uitdrukking brengt, bijvoorbeeld met kunst, muziek, literatuur, architectuur, rituelen en gebruiken.
- 'Overbrengen' is het aantonen van begrip door handelingen die zijn afgestemd op het doel en de ontvanger van de boodschap.

Eindterm 5 [5]

De kandidaat verwerft doelgericht informatie uit diverse bronnen in de Arabische taal. (B)

Het gaat hierbij om:

- formuleren van de informatiebehoefte met betrekking tot vertrouwde onderwerpen, op basis van een vastgesteld doel;
- doelgericht selecteren van informatie uit eenduidige auditieve, audiovisuele en schriftelijke bronnen;
- beoordelen van relevantie en bruikbaarheid van de informatie;
- ordenen van de informatie met het oog op het doel en de gebruikscontext;
- gebruiken van digitale hulpmiddelen om informatie te begrijpen.

Specificaties:

- 'Bron' is de oorsprong van data of informatie, inclusief de maker en de manier waarop die wordt aangeboden.
- 'Formuleren van de informatiebehoefte' is vaststellen welke informatie relevant is voor het maken van de opgave. Het vaststellen kan zowel impliciet (in het hoofd van de kandidaat) als expliciet (uitgeschreven) aan bod komen in de examenopgaven.
- 'Eenduidige bronnen' zijn ondubbelzinnige bronnen met een heldere structuur.
- 'Relevantie' is de mate waarin de informatie in een bron aansluit bij het leesdoel ofwel waar de bron inhoudelijk ter zake doet.
- 'Betrouwbaarheid' verwijst naar de mate waarin de informatie correct, controleerbaar en niet-misleidend is en afkomstig van deskundigen.

4.2 DOMEIN C CULTUURBEWUSTZIJN

Eindterm 15 [17]

De kandidaat toont inzicht in inhoud en context van fictie en verkent de relatie met de eigen context. (H)

Het gaat hierbij om:

- vormen van fictie die oorspronkelijk door een doeltaalgebruiker zijn geschreven of gemaakt;
- beschrijven van maatschappelijke en psychologische thema's, verhaallijnen en kenmerken van personages en hun ontwikkeling;
- analyseren van thema's en personages in relatie tot de socioculturele en historische context van een fictiewerk;
- verbanden leggen tussen een fictiewerk en de culturele context waarin het is ontstaan;
- verbanden leggen tussen inhoud en context van een fictiewerk en de eigen leefwereld en ervaringen.

Specificaties:

- 'Fictie' betreft alle verhalende vormen over een verbeelde werkelijkheid in diverse media, bijvoorbeeld literatuur, films, series en verhalende games.
- Informatie over de 'context van fictie' is vindbaar in of afleidbaar uit bronnen die de kandidaat voor het eerst te zien krijgt in het centraal examen en die geen voorkennis vereisen om de bijbehorende opgave(n) correct te maken.

- 'Beschrijven', 'analyseren' en 'verbanden leggen' kan plaatsvinden in het Nederlands of in de doeltaal. De toetsopgave specificeert in welke taal de kandidaat antwoord geeft.
- 'Culturele context' is het geheel van sociale en maatschappelijke factoren die invloed hebben op hoe mensen denken, communiceren en zich gedragen binnen een bepaalde samenleving of groep.
- Het 'verbanden leggen tussen de inhoud en context van een fictiewerk en de eigen leefwereld en ervaringen' maakt geen onderdeel uit van het centraal examen.

Eindterm 17 [19]

De kandidaat toont inzicht in cultuurgebonden aspecten in bronnen in relatie tot gebieden waar Arabisch een voertaal is. (B)

Het gaat hierbij om:

- herkennen en beschrijven van tradities, gebruiken en maatschappelijke verschijnselen in bronnen in verschillende vormen en media;
- uitleggen van culturele kenmerken in de bronnen;
- analyseren van (cultuur)historische ontwikkelingen en perspectieven in het betreffende gebied;
- conclusies trekken over de betekenis van culturele kenmerken in nieuwe bronnen;
- vergelijken van deze culturele kenmerken met de eigen en andere leefwerelden.

Specificaties:

- 'Bron' is de oorsprong van data of informatie, inclusief de maker en de manier waarop die wordt aangeboden.
- 'Cultuurgebonden aspecten' en 'culturele kenmerken' betreffen meer dan alleen stereotype aspecten en/of kenmerken van cultuur.
- 'Bronnen in relatie tot' betreffen bronnen uit en/of over de doeltaalgebieden.
- 'Gebieden' zijn geografische of sociale contexten waar de taal wordt gebruikt als omgangstaal.
- 'Nieuwe bronnen' zijn bronnen die de kandidaat voor het eerst te zien krijgt op het centraal examen en die geen voorkennis vereisen om de bijbehorende opgave(n) correct te maken.
- 'Vergelijken van deze culturele kenmerken met de eigen leefwereld' is geen onderdeel van het centraal examen.

COLLEGE VOOR TOETSEN EN EXAMENS

Diploma's in Nederland zijn voor een belangrijk deel gebaseerd op landelijke, centrale examens. Het vertrouwen van vervolgopleidingen en werkgevers in diploma's is dus onder meer afhankelijk van de kwaliteit van die examens.

Als College voor Toetsen en Examens (CvTE) zorgen we voor centrale examens die dat vertrouwen waard zijn. Vanuit de gedachte 'van, voor en door het veld' werken we nauw samen met mensen uit het onderwijs, zoals docenten, leerkrachten en examensecretarissen.

cvte.nl

SAMEN BOUWEN WE AAN GOEDE TOETSEN EN EXAMENS

Toetsen primair onderwijs: doorstroomtoetsen en leerlingvolgsystemen. Vergelijkbaarheid van doorstroomtoetsresultaten en kwaliteitsbewaking van doorstroomtoetsen en leerlingvolgsystemen.
Cvte.toetsenpo.nl

Centrale examens voortgezet onderwijs: het centrale deel van de eindexamens vmbo, havo of vwo. Het diploma geeft toegang tot passend vervolgonderwijs.
Examenblad.nl

Staatsexamens voortgezet onderwijs: examens voor iedereen die individueel of op vso-scholen niet in staat is via het regulier voortgezet onderwijs examen af te leggen.
Staatsexamensvo.nl

Centrale examens middelbaar beroeps-onderwijs: centrale examens Nederlandse taal en Engels voor studenten in het mbo. De uitkomst is onderdeel van het mbo-diploma.
Examenbladmbo.nl

Staatsexamens Nederlands als tweede taal: examens Nederlandse taal voor iedereen die Nederlands niet als moedertaal heeft. Het diploma toont aan dat het Nederlands voldoende is voor werk of opleiding.
Staatsexamensnt2.nl